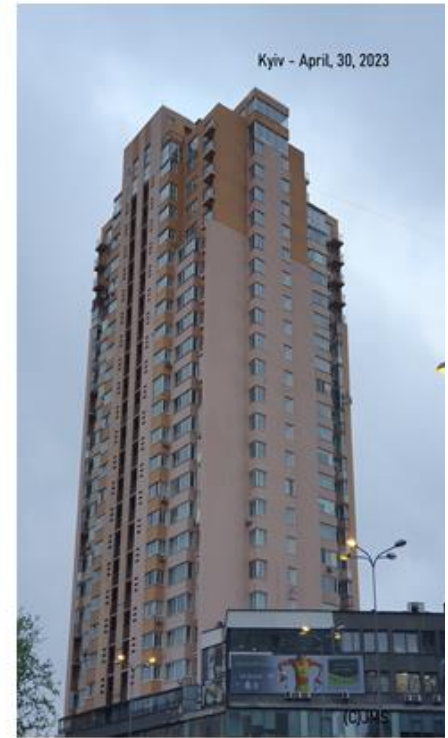

Моніторинг №14
публікацій на тематику
“російські активи, санкції, конфіскації на відбудову економіки України”

17 липня 2023 року

🚩 Британія тепер зможе конфіскувати яхти і літаки у російських олігархів: подробиці

Британія посилила санкції проти російських олігархів, що тепер дасть їй змогу конфіскувати яхти і літаки.

Про це повідомляє [РБК-Україна](#) з посиланням на санкційний список [Британії](#).

Зазначається, що санкції було посилено щодо таких осіб: Віктора Вексельберга; Аркадія Ротенберга; Геннадія Тимченка; глави банку ВТБ Андрія Костіна. Влада Британії тепер зможе конфісковувати у них яхти, приватні літаки та інші транспортні засоби.

Згідно з документом, санкції також посилено щодо: гендиректора "Рособоронекспорту" Олександра Міхеєва; сина сенатора Сулеймана Керімова підприємця Саїда Керімова; основного власника Магнітогорського металургійного комбінату Віктора Рашникова; колишньої дружини глави "Роснефти" Ігоря Сечіна Марини Сечіної; экс-депутата Верховної ради України Віктора Медведчука.

<https://www.rbc.ua/rus/news/britaniya-teper-zmozhe-konfiskuvati-hti-i-1689618189.html>

"Метінвест" закликав НАЗК ввести санкції проти крадіїв металопродукції із РФ

Металургійний завод "Азовсталь", який належить групі "Метінвест", звернувся до Національного бюро з питань запобігання корупції з проханням ввести санкції щодо ряду російських компаній та їхніх власників, які викрадали металопродукцію, вироблену заводом у Маріуполі.

Про це повідомляє [РБК-Україна](#) з посиланням на лист "Азовсталі" до НАЗК, який є у розпорядженні редакції.

Після початку війни РФ проти України на території міста Маріуполь залишилось 89 557 тонн металопродукції Азовсталі, з них 81 957 тонн - на території морського порту. З травня по вересень 2022 року в порт Маріуполя зайшли російські кораблі, на які було завантажено металопродукцію та вугілля, яке належить Азовсталі. Тому Азовсталь звернулася до НАЗК з проханням ввести санкції проти компаній та їхніх власників.

"Повідомляємо, що наше підприємство не передавало металургійну продукцію та вугілля (право власності до нього) до представників терористичних угруповань або країни-агресора. Крім того, наше підприємство не співпрацювало із російськими резидентами, а також не надавало їм вказівки та повноваження на навантаження, вивантаження, вивезення та продаж металопродукції, вугілля. Вказане свідчить про те, що належна нашому підприємству продукція була викрадена", - наголосили в "Азовсталі".

Серед санкцій, до яких закликають на підприємстві - блокування активів, повне припинення торговельних операцій, повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України, повна заборона заходження іноземних невійськових суден та військових кораблів до територіального моря України, її внутрішніх вод та портів, та інші.

<https://www.rbc.ua/rus/news/metinvest-zaklikav-nazk-vvesti-sanktsiyi-1689619001.html>

Бренсон закликав британську владу зняти санкції з Тінькова ПОНЕДІЛОК, 17 ЛИПНЯ 2023, 20:35 - ОЛЕКСІЙ ПАВЛИШ

Британський мільярдер і засновник корпорації Virgin Group Річард Брендон закликав Велику Британію зняти санкції з російського бізнесмена Олега Тінькова, який публічно засудив вторгнення і відмовився від російського громадянства. Про це пише The Times.

Бренсон заявив, що знайомий з Тіньковим 20 років і що санкції, введені минулого року, "необґрунтовані". Лист мільярдера включили до офіційної апеляції Тінькова на рішення МЗС Великої Британії.

"Я твердо переконаний, що пана Тінькова було помилково внесено до списку росіян, проти яких запроваджено санкції. Хоча він і був багатим російським бізнесменом, він ніколи не був олігархом. Я завжди знав його як підприємця, який динамічно розвивається. Саме тому я його підтримував і підтримую", - написав Бренсон.

У британському МЗС звернення Бренсона не прокоментували.

Нагадаємо: У березні 2022 року засновник і в минулому власник міноритарної частки в банку "Тінькофф" Олег Тіньков заявив, що його змусили продати актив за безцінь через критику влади в Instagram. Восени 2022 року Тіньков повідомив про рішення відмовитись від російського громадянства.

Російські опозиціонери хочуть, щоб ті, хто виступає проти війни Росії в Україні, могли вийти з-під західних санкцій, зокрема таке прохання стосується Олега Тінькова, який публічно засудив вторгнення і відмовився від російського громадянства.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/17/702309/>

Шведський виробник засобів особистої гігієни Essity продав бізнес у РФ

ПОНЕДІЛОК, 17 ЛИПНЯ 2023,

Шведська компанія з виробництва засобів гігієни та охорони здоров'я Essity, яка, серед іншого, володіє брендами Libero, Libresse і Zewa, оголосила, що завершила продаж свого бізнесу в РФ за 1,2 млрд шведських крон (майже 117 млн дол). "Таким чином, Essity вийшла з Росії", - заявили в Essity.

У квітні 2022 року Essity розпочала роботу над виходом з російського ринку, а у 2022 році було проведено списання активів компанії в Росії на суму близько 1,7 млрд шведських крон. "З початку війни Росії проти України ми повністю зосередилися на виході з Росії. Сьогодні ми завершили продаж нашого бізнесу після тривалого і складного процесу", - заявив президент і генеральний директор Essity Магнус Грот.

У 2022 році чисті продажі Essity в Росії становили близько 2% від загальних консолідованих чистих продажів компанії. Покупцем є російська компанія ТОВ "Нові технології", основним власником якої є Ігор Шилов.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/17/702292/>

У Росії чиновникам заборонили користуватися технікою Apple для роботи – FT

ПОНЕДІЛОК, 17 ЛИПНЯ 2023

Тисячам російських чиновників і державних службовців заборонили використовувати iPhone та інші продукти Apple у роботі, обмеження використання

техніки американської технологічної компанії посилюються через підозри в шпигунстві. Про це повідомляє Financial Times.

Міністерство торгівлі заявило, що з понеділка заборонить будь-яке використання iPhone для "робочих цілей". Міністерство цифрового розвитку, а також підсанкційна державна компанія "Ростех" заявили, що посілідують цьому прикладу або вже ввели заборони. Видання зазначає, що заборона iPhone, iPad та інших пристроїв Apple у провідних міністерствах і установах відображає зростаюче занепокоєння Кремля та ФСБ з приводу сплеску шпигунської діяльності спецслужб США проти російських державних установ.

"Співробітники служби безпеки в міністерствах — співробітники ФСБ, які обіймають цивільні посади, такі як заступники міністрів — оголосили, що iPhone більше не вважаються безпечними і що потрібно шукати альтернативи", – розповіло джерело, близьке до урядової установи, яка заборонила продукти Apple.

Через місяць після початку великої війни президент РФ Путін підписав указ, який вимагає від організацій, пов'язаних із "критичною інформаційною інфраструктурою", перейти на розроблене в Росії програмне забезпечення до 2025 року. Цей крок відображав давнє бажання Москви змусити держустанови відмовитися від іноземних технологій. Деякі російські аналітики припустили, що нинішній указ не допоможе розвіяти підозри в тому, що західні спецслужби мають доступ до конфіденційної інформації про діяльність російського уряду.

"Офіційні особи справді вірять, що американці можуть використовувати своє обладнання для прослуховування. ФСБ давно стурбована використанням iPhone для професійних контактів, але адміністрація президента та інші чиновники виступали проти [обмежень] просто тому, що їм подобалися iPhone", — розповів експерт російських служб безпеки та розвідки Андрій Солдатов.

Подібні заборони вже діють або збираються ввести в дію в міністерствах фінансів, енергетики та інших державних органах. Зокрема, заборона Мінторгівлі поширюється на листування електронною поштою, пов'язане з трудовою діяльністю, цього дотримуються й інші міністерства.

Інша співрозмовник видання, близький до одного з міністерств, розповів, що фахівці IT-департаменту повідомляють, коли хтось відкриває свою робочу електронну пошту з iPhone.

Представник Ростеху повідомив Financial Times, що обмеження стосуються всіх пристроїв Apple. Але їх використання в особистих цілях все ж дозволено. "Всі скаржаться, що це незручно і доводиться носити з собою ще один телефон чи планшет", – додало джерело.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/17/702288/>

 Insurers reviewing Black Sea ship cover after Russia quits deal -sources

Страховики переглядають покриття чорноморських суден після виходу Росії з угоди - джерела

Страховики розглядають можливість заморозити покриття для будь-яких суден, які бажають плисти в Україну після того, як Росія в понеділок вийшла з [підтриманої ООН угоди](#), яка дозволяє експорт зерна через Чорноморський безпечний коридор під час війни, повідомили джерела в галузі.

«Деякі андеррайтери намагатимуться отримати перевагу, значно підвищивши ставки. Інші перестануть пропонувати покриття. (Ключове) питання полягає в тому, чи Росія розробляє територію, що призведе до фактичного припинення будь-якої форми покриття», — повідомило одне джерело в страховій галузі.

Страховий ринок Lloyd's of London вже включив Чорноморський регіон до списку високого ризику.

«Річне страхування залишається в силі, але рейси до перелічених районів оцінюватимуться індивідуально, коли їх побачать», — сказав Ніл Робертс, керівник морського та авіаційного відділу Lloyd's Market Association (LMA), який представляє інтереси всіх андеррайтингових компаній Lloyd's.

Додаткові страхові внески від військових ризиків, які стягуються при в'їзді в акваторію Чорного моря, необхідно поновлювати кожні сім днів. Вони вже коштують тисячі доларів і, як очікується, зростуть, тоді як судовласники можуть виявитися небажаними дозволити своїм суднам увійти в зону бойових дій без згоди Росії. «Я не вірю, що на даний момент є багато запитів, оскільки змусити власника працювати на попередніх умовах чартеру без ініціативи», — сказало інше джерело в галузі. «Ймовірно, знадобляться ставки за небезпеку, окрім забезпечення додаткових витрат на страхування».

<https://www.reuters.com/markets/commodities/insurers-reviewing-black-sea-ship-cover-after-russia-suspension-sources-2023-07-17/>

✚ Кулеба закликав країни-члени МКС неухильно виконувати вимогу щодо арешту Путіна

Глава МЗС України Дмитро Кулеба закликав держави-члени Міжнародного кримінального суду неухильно виконувати вимогу МКС щодо арешту російського диктатора Володимира Путіна.

За словами Кулеби, рішення МКС видати ордери на арешт Володимира Путіна та уповноважена при президентові РФ з прав дитини Марії Львової-Белової за воєнний злочин незаконної депортації понад 19 тисяч українських дітей з окупованих територій України до Росії є переломним моментом в історії.

“Ми наполягаємо, що всі 123 держави-члени Міжнародного кримінального суду, які ратифікували Римський статут, мають неухильно виконувати вимогу МКС щодо арешту Путіна та Марії Львової-Белової”, - наголосив міністр.

Дмитро Кулеба також закликав МКС активізувати зусилля і видати нові ордери на арешт за воєнні злочини, злочини проти людяності та геноцид, вчинені росіянами на території України.

<https://www.rbc.ua/rus/news/kuleba-zaklikav-krayini-chleni-mks-neuhilno-1689613183.html>

Шведський виробник товарів для гігієни Essity продав свій бізнес у Росії

Компанія Essity, що займається виробництвом товарів у сфері гігієни і здоров'я, завершила продаж своїх активів у Росії.

Essity розпочала роботу з відходу з російського ринку у квітні 2022 року, і у 2022 році було проведено знецінення активів компанії в Росії приблизно на 1,7 млрд шведських крон (165 681 830 доларів - ред.).

"Від самого початку війни Росії проти України ми були повністю зосереджені на виході з РФ. Сьогодні ми завершили продаж нашого бізнесу після довгого і складного процесу", - говорить президент і головний виконавчий директор Essity Магнус Грот. У 2022 році чистий виторг Essity в Росії становив близько 2% від її загального консолідованого чистого виторгу.

<https://www.rbc.ua/rus/news/shvedskiy-virobnyk-tovariv-gigieni-essity-1689603729.html>

Британія запровадила нові санкції проти росіян, причетних до депортації українських дітей

Велика Британія у понеділок, 17 липня, анонсувала санкції проти 14 росіян причетних до незаконної депортації українських дітей.

"Сьогоднішні санкції притягують до відповідальності тих, хто підтримує режим Путіна, включно з тими, хто бажає знищити Україну, зруйнувати її національну ідентичність і стерти її майбутнє", - заявив міністр закордонних справ Британії Джеймс Клеверлі.

Зокрема, у санкційному списку опинилися: міністр освіти РФ Сергій Кравцов; уповноважена з прав дитини в Московській області Ксенія Мішонова; міністр культури РФ Ольга Любімова; губернатор Камчатського краю Володимир Солодов; пропагандист Антон Красовський; політтехнолог Тимофій Сергійцев; керівник окупаційної адміністрації Харківської області Віталій Ганчев; голова Адигеї Мурат Кумпілов; дитячий центр "Артек" у Криму.

Обмеження передбачають замороження активів та заборону на в'їзд до Великої Британії.

<https://www.rbc.ua/rus/news/britaniya-zaprovadila-novi-sanktsiyi-proti-1689594619.html>

16 липня 2023 року

Путін передав частки іноземців у "Балтиці" і "дочці" Danone в управління Росмайна

Російський диктатор Володимир Путін передав частки іноземців у "Балтиці" і "дочці" Danone у управління Росмайна, раніше компанії анонсували продаж своїх активів в РФ. Про це йдеться в [указі](#) президента РФ, передає російське видання [РБК](#).

Згідно з указом частки іноземних компаній у російській "дочці" Danone і "Балтиці" передано в тимчасове управління Росмайна.

Раніше французька компанія Danone та данська компанія Carlsberg Group, якій у РФ належить пивоварна компанія "Балтика" заявляли про продаж російських активів. Таке рішення ухвалено відповідно до указу президента РФ від квітня 2022 року "Про тимчасове управління деяким майном", який було введено в дію у зв'язку з необхідністю "невідкладних заходів у відповідь на недружні та такі, що суперечать міжнародному праву", санкції США та інших країн щодо російських фізичних і юридичних осіб.

У Danone в РФ працює 13 заводів, що випускають традиційні молочні продукти, йогурти, десерти під брендами "Простоквашино", "Активіа", Actimel, "Даніссімо", "Тьома", Alpro.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/16/702267/>

15 липня 2023 року

Найбільша у світі нафтосервісна компанія SLB припиняє поставки до росії

Найбільша у світі компанія з обслуговування нафтових родовищ SLB заявила про припинення поставок продукції та технологій до РФ з усіх підприємств у відповідь на подальше розширення міжнародних санкцій. Про це [повідомляє](#) пресслужба SLB.

Таке рішення є продовженням попередньої заборони SLB постачати свою продукцію та технології з США, Великої Британії, ЄС та Канади до росії.

Зазначається, що SLB припинить постачання до РФ з усіх підприємств компанії по всьому світу у відповідь на подальше розширення міжнародних санкцій.

«Починаючи з березня 2022 року, SLB вжила добровільних заходів для згортання своєї діяльності в росії і оголосила, що не здійснюватиме нових інвестицій в росії і не буде впроваджувати нові технології, які використовуються в її сервісному бізнесі. З того часу компанія продовжує виділяти значні ресурси для забезпечення дотримання та перевиконання вимог різних міжнародних законів», — йдеться в повідомленні.

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/15/109012747/>

14 липня 2023 року

Trade body considers calling for EU ban on Russian aluminium, but not Rusal

Торговий орган розглядає вимоги заборонити ЄС російський алюміній, але не «Русал».

Згідно з документом, надісланим членам, Європейська група алюмінієвої промисловості розглядає можливість лобіювання санкцій Європейського Союзу щодо російського алюмінію, але буде проти того, щоб націлити на найбільшого в країні виробника Rusal.

Глава торгової групи European Aluminium заявив, що вона підготувала внутрішній меморандум для цілей планування і не має інформації про будь-які неминучі санкції ЄС.

У документі, датованому липнем 2023 року, з яким ознайомилося Reuters, говориться, що члени European Aluminium обговорювали можливість «активно закликати до санкцій ЄС щодо російського алюмінію».

Але в той час як заміна інших поставок російських злитків була б можливою в Європі, широке глобальне поширення діяльності Русала робить санкції проти цієї компанії більш проблематичними, йдеться в меморандумі.

«Європейський алюміній (тому) рекомендує уникати націлювання санкцій ЄС на «Русал» як на компанію», — заявили в асоціації.

«Русал», який не відповів на запит про коментарі, минулого року виробив 4 мільйони метричних тонн первинного алюмінію, що становить близько 6% світових поставок. У документі зазначено, що «Русал» володіє ірландським Aughinish, найбільшим в ЄС заводом з переробки глинозему, а також заводом Kubal у Швеції.

Орієнтовна ціна алюмінію на Лондонській біржі металів піднялася на 0,2% до 2282,50 доларів США за метричну тонну в другій половині дня, знизившись на 4% цього року.

<https://www.reuters.com/markets/commodities/trade-body-flags-possible-eu-ban-russian-aluminium-not-rusal-2023-07-14/>

І вашим, і нашим. Від арешту активів росіян виграють усі, крім України

Коли Путін розв’язав велику війну, проти власників цього майна – російських олігархів, політиків та пропагандистів – ввели санкції. Тисячі росіян більше не можуть ані відпочивати на яхтах, ані продати квартири чи цінні папери.

Загалом союзники України [заморозили](#) приватних російських активів на 58 млрд дол. Логіка таких дій проста: чим більше майна втратить путінський істеблішмент, тим швидше його представники змусять владу зупинити війну.

Війна спричинила стрибок світових цін на зерно, добрива, метали та енергоносії, що збагатило російські компанії. Наприклад, найбагатша людина РФ, власник корпорацій "Еврохим" та "СУЭК" Андрій Мельниченко за 2022 рік збільшив свої статки удвічі – з 11 млрд дол до 25 млрд дол, що є для нього рекордом.

Близький до Путіна олігарх Аркадій Ротенберг став на 500 млн дол багатшим, а статки одного з ідеологів вторгнення, олігарха Юрія Ковальчука, компанія якого страує життя російських військових, майже повернулися до довоєнного рівня.

Через війну з російського ринку вийшла низка західних корпорацій, що стало справжнім подарунком для місцевих бізнесменів. До російського списку Forbes дедалі частіше потрапляють власники компаній, які збагатилися завдяки цьому.

Ба більше, російські олігархи привласнили деякі західні активи. Потанін придбав Росбанк, який належав французам, а Тиришкін – чеський Home Credit. "Новатек" олігархів Леоніда Міхельсона та Геннадія Тимченка купує частки західних компаній Shell і Total у великих російських проєктах з видобутку нафти та газу. Після падіння у 2022 році вартість активів російських мільярдерів зросла з 353 млрд дол до 505 млрд дол.

Оскільки заморожування активів не дає результату, Захід повинен переходити до наступного кроку: їх конфіскації та передавання Україні. Ідея спрямувати 58 млрд дол російських приватних активів на компенсацію заподіяної шкоди видається цілком справедливою, проте західні країни не поспішають це робити.

В Україні активи причетних до агресії росіян забирають завдяки механізму цивільної конфіскації. Стягнення кожного активу потребує ґрунтовної доказової бази, адже кожна справа окремо розглядається у суді. Однак завдяки скороченій процедурі Україна може отримати рішення протягом десяти днів після подання.

Євросоюз готовий конфіскувати російські активи на користь України, але не за цивільними, а за кримінальними статтями після багаторічних розглядів справ у судах. Однак судити олігархів будуть не за спонсорування тероризму чи злочини проти людяності, а за порушення санкційного режиму.

Поки уряди західних країн шукають компромісні рішення, адвокати російських олігархів використовують це як слабкість та відстоюють їх майно в судах. Заморожені російські гроші в західних країнах – це єдина можливість притягнути агресора до відповідальності за руйнування України. Однак перший фундамент нових міст для українських біженців буде закладений лише тоді, коли світ почне діяти жорсткіше щодо російських грошей. Час на пошук механізму ціною своїх життів виграють українські військові. Тепер слово – за західними союзниками.

<https://www.epravda.com.ua/publications/2023/07/14/702205/>

 Японський виробник вантажівок Isuzu Motors пішов із ринку РФ – ЗМІ

Японський виробник вантажівок Isuzu Motors Ltd. пішов з російського ринку, оскільки не зміг відновити виробництво після зупинки через війну в Україні.

Про це пише [Kyodo News](#) із посиланням на ознайомлене джерело.

Зазначається, що компанія продала свою частку в бізнесі російському автовиробнику Sollers, який придбав завод Isuzu із близько 200 співробітників.

"Isuzu була змушена зупинити виробництво в Росії в березні 2022 року після того, як російське вторгнення в Україну порушило постачання запчастин.

Це призвело до того, що виробник вантажівок зафіксував особливий збиток у розмірі 1,7 мільярда ієн (12 мільйонів доларів) у фінансовому році, що закінчився в березні. У листопаді 2022 року компанія [заявила](#), що розглядає можливість виходу з російського ринку", - пише агентство.

Виробництво автомобілів Isuzu в Росії, яке розпочалося у 2008 році, до війни становило лише 1 відсоток від загального обсягу виробництва комерційних вантажівок компанії у світі.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/14/702215/>

Російські олігархи розбагатіли майже до довоєнного рівня

Вартість активів найбагатших російських бізнесменів поступово повертається на рівень 2021 року. Статки вдалося відновити в першу чергу завдяки війні.

Видання пише, що війна спричинила стрибок світових цін на зерно, добрива, метали та енергоносії, що збагатило російські компанії. Наприклад, найбагатша людина РФ, власник корпорацій "Еврохим" та "СУЭК" Андрій Мельниченко за 2022 рік збільшив свої статки удвічі – з 11 млрд дол до 25 млрд дол, що є для нього рекордом. Ще один фактор, який допоміг російським олігархам – вихід західних корпорацій, які звільнили ринок для російських компаній. Завдяки цьому вони збільшили доходи та поповнили свій портфель деякими західними активами.

Володимир Потанін придбав Росбанк, який належав французам, а Іван Тиришкін – чеський Home Credit. "Новатек" олігархів Леоніда Міхельсона та Геннадія Тимченка купує частки західних компаній Shell і Total у великих російських проєктах з видобутку нафти та газу. Загалом після падіння у 2022 році вартість активів російських мільярдерів зростає з 353 млрд дол до 505 млрд дол.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/14/702217/>

Матимемо Державний реєстр санкцій в Україні

13 липня Верховна Рада України ухвалила законопроект №8392. Найперше цим нормативно-правовим актом передбачено створення державного реєстру санкцій. Однак він передбачає й низку інших нововведень, що впливають на процедуру застосування обмежувальних заходів в Україні.

Насамперед у законопроекті йдеться про створення і запуск Реєстру санкцій. Визначається, що Державний реєстр санкцій — це автоматизована система

збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання інформації про всіх суб'єктів, щодо яких застосовано санкції. Реєстр санкцій створюється з метою надання публічного доступу до актуальної та достовірної інформації про всіх суб'єктів, щодо яких застосовано санкції.

Сам факт створення такого реєстру є серйозним кроком вперед у процедурі санкційного правозастосування обмежувальних заходів. З моменту прийняття Закону України «Про санкції» застосування низки передбачених ним обмежувальних заходів було ускладнене проблемами з доступом до інформації щодо осіб, до яких такі заходи застосовано та їх характеру. Інформація щодо застосування санкції у вигляді блокування активів до певної фізичної чи юридичної особи не була системно впорядкована.

Ці дані містились у додатках до Указів Президента, які хоч і були у вільному доступі, однак їх пошук та аналіз займав певний час. Відтак, органам влади було доволі складно проконтролювати «на місці», чи особа, яка, наприклад, планувала здійснити операцію з нерухомим майном перебувала під санкціями. Видається, що саме з метою усунення вказаної проблеми і було створено Реєстр.

Згідно з ст. 54 законопроекту відомості, розміщені в Реєстрі, мають бути викладені у форматі, доступному для автоматизованого збору, обробки та завантаження інформації, а також в інших форматах, визначених РНБО. Інформація про застосування, скасування та внесення змін до санкцій, зазначена в Реєстрі, має бути актуальною та доступною для пошуку та завантаження з Реєстру з моменту набрання чинності Указом Президента України, яким введено в дію рішення РНБО про застосування, скасування та внесення змін до таких санкцій.

Водночас інформація, що міститиметься в реєстрі, включатиме перелік осіб, щодо яких застосовано санкції, та відомості необхідні для їх ідентифікації. Отже, інформація щодо осіб, до яких застосовано санкції, стає доступнішою та систематизованою, зокрема для нотаріусів, які здійснюють правочини, що стосуються підсанкційного майна.

Інші положення законопроекту містять не менш вагомі зміни, покликані покращити роботу санкційного механізму. Так, строк розгляду справи про застосування санкції у вигляді стягнення активів у дохід держави збільшено з 10 днів до 30. Це є цілком логічним кроком з огляду на складність справ щодо застосування вказаного виду санкцій, які містять значну кількість матеріалів та потребують детального аналізу. Вказана зміна з одного боку повинна зняти навантаження з Вищого антикорупційного суду та дати йому можливість ретельніше підійти до розгляду справи. Таким же чином продовжено строки розгляду вказаної категорії справ Апеляційною палатою ВАКС з 5 до 15 днів.

Вказані зміни покликані вдосконалити санкційний механізм, який станом на сьогодні, особливо в частині стягнення активів у дохід держави, став

найтефективнішим механізмом притягнення до відповідальності осіб, що сприяли російській агресії.

<https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/matimemo-derzhavniy-reestr-sankciy-v-ukrayini.html>

EU Spars With ECB on Plan to Tax Sanctioned Russian Assets

ЄС суперечить ЄЦБ щодо плану оподаткування російських активів, які перебувають під санкціями

Європейський Союз посперечався з Європейським центральним банком через плани використати прибутки від понад 200 мільярдів євро (217 мільярдів доларів) у заморожених активах російського центрального банку для допомоги у відбудові України, за словами людей, обізнаних з цим питанням.

Представники виконавчої влади ЄС у четвер відповіли президенту ЄЦБ Крістин Лагард на попередження банку про те, що заходи проти санкційних холдингів можуть загрожувати фінансовій стабільності єврозони та ліквідності спільної валюти, повідомили люди, які побажали залишитися невідомими під час обговорення делікатних дискусій. .

На саміті в Брюсселі минулого місяця лідери ЄС домовилися обережно продовжувати роботу над планом несподіваного оподаткування прибутку, отриманого від знерухомлених активів, при цьому Європейська комісія спочатку заявила, що виступить із пропозицією цього літа.

Керівник ЄЦБ сказав на зустрічі, що податок на несподіваний прибуток може підірвати євро та призвести до переосмислення серед власників резервів, сказав один із джерел. Вона зазначила, що сума, поставлена на карту, була набагато більшою, ніж кілька мільярдів, які цей крок принесе Україні, перш ніж закликати до обережності та сказати, що будь-яке рішення має прийматися лише за умови підтримки Великої семи.

Заморожені активи можуть принести близько 3 мільярдів євро несподіваного прибутку, хоча деякі оцінки припускають, що ця цифра може бути навіть вищою. Більше половини активів знаходяться в готівці та депозитах, тоді як «значна кількість» решти знаходиться в цінних паперах, які будуть перетворені в готівку в міру їх погашення протягом наступних двох-трьох років, повідомляло раніше Bloomberg. Багато коштів знаходяться в Бельгії в розрахунковому гіганті Euroclear Ltd., де вони заробили майже 750 мільйонів євро до першого кварталу цього року. Ці прибутки вже підлягають оподаткуванню, свідчать [квартальні результати Euroclear](#), і їх звітність свідчить про те, що Росія не матиме претензій на чисті прибутки, оскільки вони належать розрахунковій палаті. Результати діяльності Euroclear за другий квартал мають бути опубліковані пізніше цього місяця.

Намагаючись подолати розбіжності, Франція запропонувала вивчити двоетапний процес на окремій зустрічі на початку цього тижня, зосередившись

спочатку на замороженні доходів, а потім обговоривши, як їх використати, сказали двоє людей.

Ще одна умова, яку країни-члени поставили перед цим процесом, полягає в тому, щоб шукати згоди з країнами G-7 і координувати будь-які спільні дії з ними.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-14/eu-spars-with-ecb-on-plan-to-tax-sanctioned-russian-assets?srnd=premium-europe>

Рада пропонує РНБО ввести санкції проти 36 спортивних чиновників з РФ та Білорусі

Парламент закликав Раду нацбезпеки та оборони ввести санкції проти представників спорту з Росії та Білорусі. До списку потрапили 36 осіб.

Відповідний проект постанови №9408 підтримали 270 народних депутатів на засідання у п'ятницю, 14 липня. Парламентарі пропонують РНБО ввести санкції проти представників спортивних організацій Російської Федерації та Білорусі.

Санкції передбачають блокування активів, обмеження торгівельних операцій, заборону приватизації, оренди державного майна, заборону передання технологій, анулювання офіційних візитів, засідань, переговорів з питання укладання договорів чи угод, позбавлення державних нагород тощо.

Також Рада заклика РНБО звернутися до Європейського союзу, США, Канади, Австралії, Японії та інших держав щодо введення санкцій проти росіян та білорусів.

<https://www.rbc.ua/rus/news/rada-proponue-rnbo-vvesti-sanktsiyi-proti-1689333308.html>

13 липня 2023 року

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій

Верховна Рада ухвалила Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій".

Прийняття відповідного законопроекту №8392 у другому читанні та в цілому підтримали 314 нардепів Джерело: <https://biz.censor.net/n3430943>

Проект Закону спрямований на удосконалення порядку стягнення активів фізичних та юридичних осіб в дохід держави відповідно до Закону, забезпечення належного розгляду Вищим антикорупційним судом справ про застосування санкцій, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону, та створення Державного реєстру санкцій. 3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта Проектом Закону пропонується внести зміни до Закону, які передбачають створення Державного реєстру санкцій з метою надання публічного доступу до актуальної та достовірної інформації про всіх суб'єктів, щодо яких застосовано персональні санкції відповідно до цього Закону. Також передбачаються

зміни до статті 51 Закону, які встановлюють спеціальний строк звернення із заявою до суду, а саме – протягом строку дії воєнного стану, визначеному указом Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях. Крім того, законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу адміністративного судочинства України, відповідно до яких збільшуються строки розгляду таких справ в судах першої та апеляційної інстанцій та передбачається можливість проголошення в судовому засіданні лише вступної та резолютивної частини рішення (скорочене рішення).

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41243>

Скільки РФ отримала від експорту викопного палива та хто найбільші покупці - дослідження

Як показав проведений аналіз, доходи Росії від експорту викопного палива знижуються третій місяць поспіль і в червні 2023 року досягли рівня 591 млн євро на день, що на 8% нижче, ніж у травні, і на 18% нижче, ніж у квітні.

Найбільше падіння у вартості російського експорту викопного палива спостерігалось щодо сирої нафти, що транспортується морем, а саме - на 24 млн євро на день (-12%) у червні проти травня 2023 року.

У червні 2023 року доходи Росії від експорту нафти досягли найнижчого місячного значення з початку її вторгнення в Україну - впали до 397 млн євро на день, що на 7% нижче, ніж у травні, і на 16% нижче, ніж у квітні.

Водночас доходи Росії в цій сфері продовжує забезпечувати експорт:

Вугілля: після набуття чинності ембарго ЄС на імпорт російської сирої нафти (5 грудня 2022 року) найбільшим покупцем був Китай (придбавши 44% від російського експорту вугілля), за ним йшли Індія (19%) і Південна Корея (12%).

Сира нафта: найбільшим покупцем був Китай (придбавши 43% від російського експорту сирої нафти), за ним йшли Індія (36%), ЄС (8%) і Туреччина (3%). З 5 грудня 2022 року імпорт сирої нафти до країн ЄС надходив морем через Болгарію та трубопроводом — до Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі та Німеччини. Болгарія звільнена від заборони на імпорт російської нафти, а трубопровідна нафта, що постачається до ЄС, також не підлягає санкціям.

ЗПГ (зріджений природний газ): з 5 грудня 2022 року найбільшим покупцем був ЄС (придбавши 35% від російського експорту ЗПГ), за ним йшли Китай (12%) і Японія (10%). Жодних санкцій щодо поставок російського ЗПГ до ЄС не введено.

ЗНГ (зріджений нафтовий газ): найбільшим покупцем була Туреччина (придбавши 33% від російського експорту ЗНГ), її наздоганяв ЄС (32%).

Нафтопродукти: після набуття чинності ембарго ЄС на імпорт російської сирої нафти найбільшим покупцем була Туреччина (придбавши 24% російських нафтопродуктів), за нею йшли Китай (12%) і Саудівська Аравія (11%). Санкції ЄС

щодо російських нафтопродуктів, які транспортуються морем, були запроваджені 5 лютого 2023 року, а на трубопровідну нафту накладено лише часткові санкції.

Трубопровідний газ: найбільшим покупцем був ЄС (придбавши 31% російського трубопровідного газу), за ним йшли Туреччина (19%) і Китай (14%). Жодних санкцій щодо російського трубопровідного газу до ЄС не введено.

Найбільшими покупцями російського викопного палива у червні 2023 року були:

Китай, що імпортував насамперед сиру нафту, а також вугілля, нафтопродукти, ЗПГ і трубопровідний газ.

Індія була другим за величиною імпортером російського викопного палива, купуючи переважно сиру нафту, а також нафтопродукти та вугілля.

Туреччина імпортувала насамперед нафтопродукти, а також сиру нафту, трубопровідний газ, вугілля та ЗНГ.

ЄС був четвертим за величиною покупцем російського викопного палива в червні, купуючи сиру нафту (трубопроводом або морем до Болгарії), трубопровідний газ, ЗПГ, нафтопродукти (трубопроводом) і ЗНГ. Найбільшими імпортерами російського викопного палива в ЄС у червні 2023 року були Угорщина, Словаччина, Болгарія, Іспанія та Чехія.

Саудівська Аравія була п'ятим за величиною імпортером і купувала нафтопродукти, сиру нафту та вугілля.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/13/702183/>

Потанін, "Новатек" та інші: ЗМІ визначили, хто з російських олігархів є бенефіціарами війни проти України

Видання "Нова газета Європа" склало рейтинг компаній та бізнесменів РФ, які стали головними бенефіціарами війни Росії проти України. Найбільше активів акумулював російський олігарх Владімір Потанін. Про це [йдеться](#) у рейтингу видання. Після початку великої війни західні компанії стали оголошувати про вихід з російського ринку. Реально з нього пішли лише близько 10% іноземних брендів.

Так, російський бізнес отримав можливість купувати активи компаній, що йдуть з РФ, з великим дисконтом.

"Нова газета Європа" вивчила ключові операції з продажу іноземцями активів у Росії та визначила топ-100 найбільших нових власників. Їм дістались активи 110 компаній, які повністю або частково вийшли з РФ. Загальна вартість активів на кінець 2022 року становила 3,5 трлн руб.

Майже половину цієї суми активів — 1,6 трлн руб — отримав власник "Інтерросу" Володимир Потанін. Він придбав "Росбанк" і дві страхові компанії французької Société Générale. Сума угоди не розкривалася.

Також Потатнін викупив "Тінькофф банк", засновник якого Олег Тінков відкрито виступив проти російського вторгнення в Україну та заявляв, що його змусили продати актив із величезною знижкою.

На другій сходинці рейтингу - ескерівник РТС та "СПБ біржі" Іван Тиришкін, який придбав банк Home Credit, мікрофінансову організацію, страхову компанію та колекторське агентство, які належали чеській PPF Group. Сума її чистих активів становить 262 мільярди рублів.

На третьому місці - компанія "Новатек" Леоніда Міхельсона, яка отримала частку французької TotalEnergies у проекті "Тернафтогаз" та частку британської Shell у "Сахаліні-2" на загальну суму 161,7 мільярда рублів.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/13/702187/>

В Україні з'явиться державний реєстр санкцій

Верховна Рада ухвалила в другому читанні та в цілому законопроект [№ 8392](#) про створення державного реєстру санкцій. Про це повідомила директор Департаменту санкційної політики Міністерства юстиції Інна Богатих на своїй сторінці у [Facebook](#). За її словами, рушійною силою у створенні такої бази стало Міністерство юстиції України. Комітет Верховної Ради з питань правової політики підтримав та забезпечив належний розгляд, обговорення і просування законопроекту у Раді. Також в опрацюванні та збалансуванні проекту закони взяли участь РНБО та Вищий антикорупційний суд.

Документом також: усувається колізія по строках звернення до суду, яка існувала між Кодексом адміністративного судочинства та законом «Про санкції», що кожен раз давало примарний шанс опонентам клопотати про пропуск строку; збалансовуються (дещо збільшуються) строки розгляду та строки оскарження, уточнюються інші процесуальні питання.

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/13/108909737/>

Конфіскація активів РФ для України: що змінить новий законопроект у США

В середині червня у Палаті Представників та Сенаті США був представлений проект закону "Про відновлення економічного процвітання та можливостей для українців" ([Rebuilding Economic Prosperity and Opportunity \(REPO\) for Ukrainians Act](#)). Спільний законопроект створили представники Республіканської та Демократичної партій.

За словами авторів, він покликаний забезпечити додаткову фінансову допомогу Україні, використовуючи активи, конфісковані у Центрального банку РФ, та інші суверенні активи цієї держави.

Окрім того, він передбачає сам механізм конфіскації активів РФ, міжнародну взаємодію урядів країн щодо такої процедури і, що найголовніше, – забезпечує

блокування обміну чи іншого використання суверенних активів РФ до повної компенсації завданої Україні шкоди.

Пояснюючи підстави для впровадження такого механізму, законопроект прямо зазначає, що через грубе порушення росією міжнародного права всі країни світу юридично зобов’язані вжити контрзаходів.

Вони мають бути пропорційними та мати на меті примусити росію виконувати свої міжнародно-правові зобов’язання. Зокрема, йдеться про контрзаходи, які зупиняють довоєнні зобов’язання держав по відношенню до рф, адже її агресія проти України є винятковою ситуацією, яка вимагає від інших держав конфіскувати російські активи в їхніх юрисдикціях для виплати компенсації жертвам цієї агресії.

Президент США зможе конфіскувати будь-які російські активи, які підпадають під юрисдикцію Сполучених Штатів, та відкриє безпроцентний рахунок під назвою "Фонд Підтримки України".

До Фонду Підтримки України американським Президентом будуть переказані будь-які російські суверенні активи або кошти з їх продажу, а саме:

Кошти та інше майно (i) Центрального банку рф; (ii) Російського фонду прямих інвестицій; або (iii) Міністерства фінансів рф

Будь-які суверенні кошти рф, що зберігаються у фінансовій установі, яка повністю належить або контролюється Урядом рф;

Будь-які інші кошти чи інше майно, що повністю належить або контролюється Урядом рф, включно з будь-яким підрозділом, агентством чи установою цього уряду.

Кошти з Фонду Підтримки України будуть доступні для Державного секретаря США з тим, аби він міг сприяти відшкодуванню збитків Україні внаслідок незаконного вторгнення рф, яке почалося 24 лютого 2022 року. Зокрема, він зможе надавати такі кошти міжнародному органу чи механізму, уповноваженому визначати компенсацію та надавати допомогу Україні для наступних цілей:

реконструкція та відбудова в Україні;

гуманітарна допомога народу України;

інші цілі, які за визначенням Державного секретаря США підтримають відновлення України та добробут українського народу.

<https://www.epravda.com.ua/columns/2023/07/13/702199/>

12 липня 2023 року

 Суд повернув державі «нафтопровід Медведчука» — Фонд держмайна

Господарський суд Житомирської області задовольнив позов ФДМУ щодо визнання права власності за державою на частину магістрального

нафтопродуктопроводу «Самара-Західний напрямок», яка розташована на території України. Про це [повідомляє](#) пресслужба Фонду держмайна.

«Україна намагається повернути цей актив у державну власність не перший рік», — зазначає ФДМУ.

З 2011 року велися судові справи, які мали на меті повернути трубопровід в державну власність. Спочатку Господарський суд Рівненської області визнав за Україною право власності на українську частину нафтопродуктопроводу. Щоправда, в 2017 році він змінив своє рішення та визнав право власності за дочірнім підприємством «Транснефтепродукту».

У 2017 році НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура розпочали розслідування обставин передачі права власності. За даними НАБУ, в основі нового рішення суду був завідомо неправдивий висновок інженерно-технічної експертизи.

В межах розслідування вони звернулися до суду з клопотанням про арешт активу. В лютому 2021 року Вищий антикорупційний суд задовольнив це клопотання. З 2021 року цей актив знаходиться в управлінні АТ «Укртранснафта».

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/12/108848697/>

Монобанк повернув \$5,5 мільйонів клієнтів від підсанкційного брокера EXANTE

Монобанк отримав \$5,5 млн коштів клієнтів з рахунку брокера EXANTE, який опинився під санкціями України. Про це повідомив співзасновник банку Олег Гороховський у [Telegram](#). «Ми провели переговори з брокером, який одразу погодився їх повернути, паралельно ми звернулися за допомогою до НБУ», — розповів він.

Гороховський пояснив, що проблема полягає в тому, що попри те, що платіж відправлений з рахунків санкційної компанії, ці гроші належать не їй, а клієнтам монобанк. «Нам потрібно заручитися підтримкою НБУ, що така транзакція не є порушенням закону про санкції», — додав банкір. Ввечері 11 липня банк отримав гроші від брокера. «Усі клієнти отримали свої гроші», — [написав](#) Гороховський 12 липня.

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/12/108846267/>

Фонд держмайна розпочинає продаж вилучених активів росіян

Фонд державного майна починає приватизацію вилучених у російських олігархів активів. Перші торги з продажу аграрної компанії «Інвестагро» пройдуть 10 серпня на Prozorro.Продажі. Про це [повідомляє](#) пресслужба ФДМУ.

Компанія «Інвестагро» раніше належала російському мільярдеру, акціонеру титанової корпорації ВСМПО-Авісма Михайлу Шелкову.

Стартова ціна лоту становить 55 млн грн, гарантійний внесок для участі у торгах — 11 млн грн.

«Дотримуємося обіцянок. Цей аукціон має стати символом прозорості та справедливості. Агресор має бути покараний. Колишні російські активи будуть працювати на відбудову України та розвиток її економіки», — зазначив голова ФДМУ Руستم Умеров.

За підсумками 2022 року «Інвестагро» отримала 3,7 млн грн чистого прибутку, а в I півріччі 2023 — 7 млн грн збитку. Компанія має поточну кредиторську заборгованість 17,2 млн грн.

У власності «Інвестагро» перебуває 25 об'єктів нерухомого майна та 12 транспортних засобів. Також компанія орендує 204 земельні ділянки загальною площею майже 1326 га.

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/12/108828412/>

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД ВИНІС РІШЕННЯ У СПРАВІ ЗА ПОЗОВОМ МІН'ЮСТУ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЛЕБЕДЕВА А.А. САНКЦІЙ У ВИДІ СТЯГНЕННЯ АКТИВІВ В ДОХІД ДЕРЖАВИ

10 липня 2023 року ВАКС у справі № 991/5824/23 в повному обсязі задоволено позов Міністерства юстиції України про застосування до Лебедева Артемія Андрійовича санкції передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 ЗУ «Про санкції». Лебедев Артемії Андрійович є російським дизайнером та громадським діячем, який розповсюджує у медіа матеріали, направлені на виправдовування та визнання законною збройну агресію російської федерації, а також тимчасову окупацію українських територій російською федерацією. Зокрема, Лебедевим А.А. було виготовлено відеорепортаж із фото- та відеоматеріалу, відзнятого ним під час незаконного перетину державного кордону України та відвідування ним тимчасово окупованих територій України, включаючи міста Донецьк, Маріуполь та Мелітополь, а також Запорізьку АЕС. В цьому відеорепортажі ним висловлювалась підтримка збройної агресії росії проти України, підтримка тимчасової окупації територій України та глорифікація збройних угруповань, підконтрольних російській федерації.

Рішенням ВАКС в дохід держави стягнуто активи, що знаходяться у прямому володінні Лебедева Артемія Андрійовича, а також якими він володіє опосередковано, через бізнес-партнера Моршнева Костянтина Вікторовича, а саме 2 квартири (загальною площею відповідно 138,5 кв. м. та 193,2 кв. м.), що розташовані у місті Києві.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/vischiy-antikoruptionsiy-niy-sud-vinis-rishennya-u-spravi-za-pozovom-minyustu-pro-zastosuvannya-do-lebedeva-aa-sanktsii-u-vidi-styagnennya-aktiviv-v-dohid-derjavi>

НБУ виступає за повернення "Райффайзен Банку" у програму "5-7-9%"

Національний банк повністю підтримує позицію щодо накладення санкцій на "Райффайзен лізинг Росія", однак виступає за повернення банку "Райффайзен Україна" у програму доступних кредитів від держави під 5-7-9%.

Про це в [інтерв'ю ЕП](#) розповіла перша заступниця голови Нацбанку Катерина Рожкова. "Ми повністю підтримуємо і накладені на "Райффайзен лізинг Росія" санкції, і позицію держави, яка намагається боротися за те, щоб міжнародні фінансові організації не підтримували війну. Тут ми точно на одній стороні", - зазначила вона.

Щодо програми доступного кредитування "5-7-9%" топменеджерка НБУ пояснила, що вона містить критерії до банків, які можуть бути включені в програму. Один з них – відсутність санкцій стосовно пов'язаних осіб.

"Райффайзен лізинг Росія" є пов'язаною, сестринською структурою щодо "Райффайзен банку Україна". З цієї точки зору банк не може працювати в цій програмі. "Однак якщо подивитися на банк "Райффайзен Україна" і оцінити, наскільки він впливає на рішення, які ухвалюють структури в Росії, то зрозуміло, що він не впливає. Якщо подивитися на роль цього банку в Україні, то вона без перебільшення значна і суттєва. Це банк з великою експертизою, який кредитував навіть після початку великої війни, не будучи державним", - додала Рожкова. За її словами НБУ звертилась з цим питанням до Міністерства фінансів та виносили його на Раду фінансової стабільності.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/12/702153/>

У російського виробника чаю Greenfield заберуть 374 мільйони гривень: наказ віддав сам Буданов

Шевченківський районний суд Києва підготував ухвалу про конфіскацію грошей на рахунках "дочки" російського виробника чаю Greenfield. Відповідний наказ віддав очільник Головного управління розвідки України Кирило Буданов.

В ухвалі суду йдеться про ТОВ "ТС Трейд". Компанія виробляє чай та каву під такими брендами: Greenfield; Tess; Принцеса Нурі; Принцеса Ява; Принцеса Гіта; Жокей; Jardin; Piazza del Caffè.

Фабрика компанії – у селі Требухів на Київщині, там працює близько 1 тисячі людей. На початку повномасштабного вторгнення село постраждало від окупантів. Загалом на продукцію цієї компанії припадала аж третина ринку, річний виторг міг сягати 1,5 мільярда гривень. Фірма намагалася приховати зв'язок з росіянами, але з АМКУ, СБУ та ГУР такі витівки не проходять. Буданов, керуючись положенням закону "Про правовий режим воєнного стану", наказав відчужити майно на користь ГУР. На рахунках компанії було 373 мільйони гривень та 11,6 тисячі євро. Аби ГУР

та Міноборони могли розпоряджатися майном та зарахувати гроші на спеціальні рахунки, слідчий суддя зняв з них арешт.

https://24tv.ua/business/budanov-nakazav-konfiskuvati-groshi-greenfield_n2351364

Прихована загроза: чому ФДМУ не зможе продавати (про)російські активи

Через [одну правку до законопроекту](#), який мав навпаки врегулювати і пришвидшити продаж підсанкційних активів, вони зависнуть на шії Фонду державного майна без можливості реалізації.

Відповідно коштами з продажу не наповнять Фонд ліквідації, і вони не підуть на відбудову та компенсації постраждалим від російської воєнної агресії українцям. Що ж сталося і як цьому можна зарадити?

Усе почалося з законопроекту №8250, який мав благу мету — врегулювати, хто управлятиме стягненими активами на постійній основі. Transparency International Ukraine загалом [не заперечувала](#) проти його прийняття. Документ мав низку недоліків, але їх можна було усунути на рівні підзаконних актів.

Але у день його голосування профільний комітет вніс на розгляд та врахував пропозицію з новим формулюванням змін до закону "Про санкції". Нею уточнили, що Фонд держмайна зможе реалізувати лише ті активи, які належать резидентам держав, що здійснюють збройну агресію проти України.

На перший погляд — усе логічно. Але з юридичної точки зору, це одне формулювання поставило під загрозу усю реалізацію конфіскованих активів. До того ж одразу з кількох причин.

Перша проблема — це термін "резидент". В українському санкційному законодавстві, цей термін використовують винятково для юридичних осіб, що здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України на її території, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких прямо або опосередковано є російська федерація.

Така правка відсікає можливість для ФДМУ продавати конфісковані активи будь-яких фізичних осіб, а також юридичних осіб, наприклад компаній, що не пов'язані структурою власності з рф.

Водночас поки з 23 кейсів стягнення активів у 21 випадку санкції застосовували саме щодо фізичних осіб.

І йдеться не лише про росіян, але й українців, які сприяють агресору. ВАКС [уже стягнув](#) у дохід держави активи президента-втікача Віктора Януковича, херсонського колаборанта Сальдо та заступниці голови так званої "громадської палати донецької народної республіки" Катерини Мартянової, яка також є громадянкою України.

Друга проблема — те, що при стягненні активів в дохід держави вони перестають належати попереднім власникам. А тому прийняте депутатами уточнення — що конфісковані активи мають обов'язково належати резидентам — взагалі унеможливило їх реалізацію. Адже Фонд держмайна банально не зможе виконати такі вимоги закону.

Нещодавно Президент вже підписав згаданий закон, тож реалізувати сценарій з накладенням вето та поверненням його у Верховну Раду для повторного розгляду не вийде. Нові зміни наберуть чинності лише через три місяці. Тож є час виправити ситуацію. Це можна [зробити у кілька способів](#). Але найбільш правильний — ухвалити нові зміни до закону "Про санкції".

<https://www.epravda.com.ua/columns/2023/07/12/702156/>

11 липня 2023 року

Фонд гарантування продав активи колишніх «дочок» російських банків на понад 3 мільярди

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб на Прозорро. Продажі продав активи колишніх «дочок» російських банків на 3,2 млрд грн. Про це [повідомляє](#) пресслужба Фонду.

За рік після відновлення продажу банківських активів в умовах великої війни сума успішних аукціонів, за результатами яких укладено відповідні договори купівлі-продажу, склала близько 4 млрд грн. З них 3,2 млрд грн — або понад 80% від суми — від продажу активів Промінвестбанку та М Р Банку (колишній Сбербанк), які були виведені з ринку на другий день повномасштабного вторгнення РФ. У Фонді такі успішні показники пояснюють високою якістю та ліквідністю активів, адже ці банки були виведені з ринку не через неплатоспроможність. Тож, на активи спостерігається високий попит.

«У нас є абсолютно рекордні аукціони, під час яких ціна продажу уже на перших торгах зростала на 160 і більше відсотків, а учасники торгів завзято змагалися за перемогу. Але такі лоти — це, швидше, винятки, адже 95% активів банків це кредити», — пояснив директор департаменту консолідованого продажу активів Фонду Олександр Кульчицький.

<https://minfin.com.ua/ua/2023/07/11/108790577/>

China Exports Far More Vehicles to Russia Than Anywhere Else

Китай експортує в Росію набагато більше автомобілів, ніж куди-небудь ще

За перші п'ять місяців цього року китайські автовиробники експортували оптом більше автомобілів до Росії, ніж будь-куди інше, заповнюючи порожнечу, утворену глобальними виробниками, які залишили ринок через вторгнення в

Україну. Згідно з митними даними, опублікованими у вівторок Китайською асоціацією виробників автомобілів, Китай експортував до Росії близько 287 000 готових автомобілів із січня по травень, що майже вдвічі більше, ніж Мексика, яка отримала 159 000 автомобілів минулого року.

Згідно зі статистичними даними, державні [Chery Automobile Co.](#), [Zhejiang Geely Holding Group Co.](#) і [Great Wall Motor Co.](#) є трьома провідними китайськими брендами в Росії, на них припадає третина продажів нових автомобілів у першій половині цього року. Асоціація європейського бізнесу. Серед популярних моделей — позашляховики, такі як Chery Tiggo 7 Pro, Coolray Geely і Naval від Great Wall, свідчать дані групи.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-11/china-exports-far-more-vehicles-to-russia-than-anywhere-else?sref=13J6d079>

Нова ера: який російський мільярдер втратив свої активи у Польщі

Мова йде про активи олігарха у компанії Grupa Azoty. Відповідну заяву зробив очільник Міністерства розвитку та технологій Польщі Вальдемар Буда.

Grupa Azoty – це один із найбільших хімічних холдингів у Європі, який також спеціалізується на створенні конструкційних пластиків, азотних та складних добрив. Після запровадження тимчасового управління часткою російського бізнесмена уряд Польщі планує знайти покупця для цих активів. Йдеться майже про 20% акцій компанії. Ми усуваємо присутність росіян у польській економіці. Чи то шляхом незалежності від російських енергоресурсів, чи то через обмеження російського впливу та капіталу, – наголосив Буда.

Урядовець також наголосив, що Польща прагне зробити все, аби цей росіянин більше не був пов'язаний із виробництвом, яке має стратегічне значення у секторі добрив і хімічної промисловості для країни та регіону.

Польський чиновник пригадав, як у 2012 році В'ячеслав Кантор прагнув взагалі отримати повний контроль над Grupa Azoty. Проте польська влада заблокувала укладання цієї угоди, назвавши цей план "ворожим захопленням". Наразі його частка у компанії заморожена.

У березні 2022 року проти Кантора запровадили санкції ЄС та Велика Британія. Згідно з даними американського [Forbes](#), капітал В'ячеслава Кантора становить 11,3 мільярда доларів. На сьогодні російський олігарх займає 151 місце у загальному рейтингу найзаможніших людей світу.

https://24tv.ua/business/polshha-zabrala-aktivi-rosiyskogo-milyardera-shho-pro-tse-vidomo_n2351276

Рішення прийнято! Що і як конфіскували в агресора за 500 днів війни

За [оцінками](#) Світового банку, лише на контрольованій території України збитки, нанесені агресором, складають понад €400 млрд євро, а після звільнення всієї території нашої держави від окупантів ця сума подвоїться.

Добровільне відшкодування росією збитків через виплату репарацій малоімовірне, тому більш практичний шлях – конфіскувати активи рф, її громадян, компаній та зрадників, які підтримують путінський режим.

В Transparency International Ukraine проаналізували всі наявні справи щодо конфіскації (про)російських активів та зібрали їх на нашій онлайн-платформі "[Як конфіскувати російські активи в Україні?](#)". І зрештою це дало нам змогу зрозуміти, чи вдалося Україні за понад рік великої війни стати лідером та прикладом для міжнародних партнерів в процесах конфіскації російського майна

Наразі в Україні [діють 3 механізми](#), за якими можливе стягнення російських активів.

Перший і найбільш плідний – конфіскація в межах накладення на особу санкцій. Станом на 5 липня маємо вже 23 рішення Вищого антикорупційного суду про стягнення активів кремлівських пособників в дохід держави. Серед підсанкційних осіб – російські олігархи Олег Дерипаска, Володимир Євтушенков, Міхаїл Шелков та близькі друзі путіна Ігор та Аркадій Ротенберги.

Другий механізм – примусове вилучення об’єктів права власності рф та її резидентів. Цей механізм застосували вперше і востаннє у травні 2022 року, коли були стягнуті активи двох дочок російських "Сбербанку" та "ВЕБ.рф".

Третій механізм – конфіскація в межах кримінального провадження. Цей спосіб найкраще перевірений з точки зору практики, проте відзначається вкрай вузькою направленістю. Він застосовується лише до осіб, які вчинили злочини, за які Кримінальним кодексом передбачено покарання у вигляді конфіскації майна. А це, звісно, далеко не всі злочини, що їх скоїли в Україні російські прихвосні.

В межах санкційного механізму станом на 5 липня було конфісовано 993 об’єкти права власності. Серед них автомобілі, нерухомість, корпоративні права та навіть твори мистецтва, до речі, з резиденції Януковича. Серед найбільших підприємств, чії частки перейшли Україні – ТОВ "Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат", ТОВ "Миколаївський глиноземний завод" та ТОВ "Глухівський кар’єр кварцитів".

Проте поки що жоден з конфісованих об’єктів так і не продали, і, відповідно, жодної копійки з них так і не перерахували до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії рф. Пов’язано це насамперед з тим, що парламент та уряд доволі довго вирішували, кому саме можна довірити управління та реалізацію конфісованих активів. Лише в червні Верховна Рада прийняла [законопроект 8250](#), яким уповноважила ФДМУ на постійній основі здійснювати управління підсанкційними активами. Проте, під час другого читання до законопроекту внесли шкідливу

правку, яка по факту заблокувала можливість реалізації (про)російських активів, тож тепер нардепи мають менше ніж три місяці, щоб виправити такий баг.

<https://www.pravda.com.ua/columns/2023/07/11/7410784/>

✚ За матеріалами ДБР держава націоналізувала активи підсанкційних комерційних структур та їх власників на мільярди гривень

За матеріалами ДБР Мінюст ініціював розгляд Вищим антикорупційним судом низку рішень про застосування санкцій до комерційних структур та їх власників. До державного бюджету надійшли активи на мільярди гривень кількох наближених до кремля російських олігархів.

Працівники ДБР викрили десятки компаній, афілійованих з російськими власниками, діяльність яких підпадала під дію пункту 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції». Серед кінцевих бенефіціарів цих комерційних структур одіозні російські олігархи, наближені до путіна. Зокрема, Аркадій та Ігор Ротенберги, Олег Дерипаска, Євген Гінер.

У власність нашої держави націоналізовано наступні активи представників олігархату країни-агресора: ТОВ «Глухівський кар’єр кварцитів» та ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» (Дерипаска, орієнтовна вартість 10 млрд грн); ТРЦ «Ocean Plaza», орієнтовною вартістю понад 350 млн дол. США (Ротенберги); 88,89% акцій АТ «Перший інвестиційний банк» (Гінер).

Арештовано судом та розглядається ВАКС питання націоналізації наступних активів: ПрАТ «Рівнеобленерго» (93,2%), АТ «Херсонобленерго» (99,9 %), АТ «Чернівціобленерго» (96,8%), АТ «Житомиробленерго» (95,5%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (72,9%), а також 7 готелів та 2 ТРЦ, загальною вартістю 2 млрд грн (Гінер);

Також націоналізовано різні частки статутного капіталу та майно росіян в інших важливих стратегічних галузях української економіки. Зокрема, це 100% ТОВ «Авангард-Віларті», яке окрім «Оушен Плаза Проджект (Кіпр) ЛТД» володіє ще компанією «Ітодер Інвестментс Лімітед» (Ethoder Investments Limited) та 66,65% «Інвестиційного союзу «Либідь».

Власники інших націоналізованих Україною активів — росіяни Олександр Пономаренко та Олександр Скоробогатко.

<https://dbr.gov.ua/news/za-materialami-dbr-derzhava-nacionalizovala-aktivi-pidsankcijnih-komercijnih-struktur-ta-ih-vlasnikiv-na-milyardi-griven>

✚ Обіцянка-цяцянка: до яких вигадок вдаються великі компанії, аби залишатися у Росії

Вихід з Росії великих корпорацій та відомих брендів завдав економіці окупантів не лише фінансового, а й символічного удару. Про це повідомив професор Єльського університету Джефф Зонненфельд.

Втім, попри продовження війни багато відомих брендів продовжують працювати на ринку окупантів, що є не лише порушенням обіцянки, а й просто ганебну відсутність принципів. Зокрема, йдеться про таких гігантів: Heineken; Unilever; Philip Morris; Mondelez.

Ці компанії порушують свої обіцянки. Вони функціонують як спекулянти часів війни. Це більше, ніж розчарує. Це ганебно і неетично, – вважає Зонненфельд.

Також професор закликав споживачів не купувати нічого у компаній, які працюють у Росії. Така невибірковість споживачів – пряма інвестиція у військову машину Путіна та вбивства мирних українців.

Відомо, що Heineken замість виходу з Росії випустив на території окупантів серію нового пива, аби захопити ту частку ринку, яку покинули інші великі пивоварні. Схожа ситуація з Mondelez – на її потужностях у Росії працює 3000 людей, а постачання продукції в магазини окупантів відбувається без перебоїв.

https://24tv.ua/business/yaki-vidomi-kompaniyi-dosi-pratsyuyut-rosiyi_n2350855

Конфіскувати активи РФ: УП і Transparency International розробили спецпроект

"Українська Правда" та Transparency International Ukraine презентували платформу про конфіскацію російських активів, на якій, зокрема, зібрана інформація про вже вилучене майно путінських посіпак.

Зібрані на платформі дані про російські активи структуровані за колишніми власниками, регіоном та механізмом конфіскації. На мапі можна знайти інформацію про те, що саме, де та скільки активів забрали в Україні. Інформація відображена у вигляді інтерактивних карток, мапи та слайдів.

Фахівці TI Ukraine окремо описали кожен чинний механізм конфіскації, його етапи, ризики і способи їх нівелювати. Також на платформі зазначено, що буде відбуватися з усіма цими активами у майбутньому.

Платформа розроблена УП та Transparency International в межах проекту Європейського Союзу "Громадянське суспільство для післявоєнного відновлення України та готовності до ЄС".

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/07/11/7410781/>

10 липня 2023 року

Які країни цього року імпортували найбільше російського вугільного палива

Найбільшим клієнтом росії з купівлі викопного палива є Китай: цього року сума імпорту склала 28,7 млрд доларів, майже все це нафта.

На другому місці Євросоюз, який імпортував з росії викопного палива на 17,869 млрд доларів: нафта – 10,874 млрд і газу на 6,995 млрд.

Вартість імпорту російського викопного палива Індією в першому півріччі склала 16,071 млрд доларів: нафта – 13,608 млрд і вугілля – 2,463 млрд доларів.

Туреччина цього року купила у росії викопного палива на 12,126 млрд доларів: нафта – 7,795 млрд, газ – 2,965 млрд, вугілля – 1,666 млрд.

Об'єднані Арабські Емірати у першому півріччі купили у росії нафти на 2,353 млрд доларів. Вартість імпорту Південною Кореєю становила 2,220 млрд доларів: нафта – 0,540 млрд, газ – 0,374 млрд, вугілля – 1,306 млрд.

Інші країни – Словаччина, Угорщина, Японія, Сінгапур, Бельгія, Бразилія, Саудівська Аравія, Іспанія, Єгипет, Нідерланди, Болгарія, Малайзія, Італія та Чехія – цього року імпортували з росії викопного палива на суму від 1 до 2 млрд доларів. Здебільшого це була нафта.

<https://www.slovoidilo.ua/2023/07/10/infografika/svit/yaki-krayiny-czoho-roku-importuvaly-najbilshe-rosijskoho-vykopnoho-palyva>

Попередні моніторинги:

- ✚ Моніторинг №13 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9613-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №12 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9612-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №11 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9611-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №10 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9610-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №9 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%969-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №8 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%968-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №7 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%967-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №6 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/komanda-ants-prodovzhu%d1%94-retelno-vidslidkovuvati-mozhливosti-konfiskaczi%d1%97-rosijskih-aktiviv-yak-v-ukra%d1%97ni-tak-i-za-%d1%97%d1%97-mezhami/>

- ✚ **Моніторинг №5 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%965-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №4 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%964-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

- ✚ **Моніторинг №3 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%963-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

- ✚ **Моніторинг №2 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%962-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

 Моніторинг №1 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%961-publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

Лідія Лісовська, Аналітик Проекту

Ярослав Сидорович, Старший експерт Проекту